

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE
FAKULTA BEZPEČNOSTNÍHO MANAGEMENTU
Katedra soukromého práva

**Charakteristika státní služby – státní
zaměstnanec**

Bakalářská práce

Characteristics of civil service – civil servant

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Anna DOLEŽALOVÁ

AUTOR PRÁCE

Matouš MARŠÍK

PRAHA
2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury

V Kolíně dne 11. března 2024

Matouš Maršík

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl upřímně poděkovat paní JUDr. Anně Doležalové za její ochotu, trpělivost, vstřícnost, za cenné připomínky a podněty, které mi napomáhaly při řešení mnohých záludných otázek. Zvláštní poděkování patří mé rodině a blízkým za jejich podporu po celou dobu studia, neboť právě oni byli velmi důležití pro vypracování této práce.

ANOTACE

Bakalářská práce řeší otázku státní služby a příbuzných institutů, které jsou zakotveny v našem právním řádu. Práce je rozdělena na čtyři části. První část se zaměřuje na stručnou historii vývoje právní úpravy státní služby v České republice. Druhá část je zaměřena přímo na organizační strukturu státní služby. Ve třetí části popisuje organizační strukturu veřejné správy a jednotlivých úřadů. Čtvrtá část práce se věnuje služebnímu poměru a vymezuje základní pojmy jako státní zaměstnanec, hodnocení státního zaměstnance, jeho práva a kárnou odpovědnost. Cílem práce je prozkoumat problematiku státní služby a státní zaměstnance, kteří v její rámci plní výkon služby.

KLÍČOVÁ SLOVA

Státní služba, státní zaměstnanec, zákon o státní službě, služební poměr, služební orgán

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with the issue of civil service and related institutes, which are enshrined in our legal system. The work is divided into four parts. The first part focuses on a brief history of the development of civil service legislation in the Czech Republic. The second part is focused directly on the organizational structure of the civil service. The third part describes the organizational structure of public administration and individual offices. The fourth part of the work is devoted to the employment relationship and defines basic concepts such as civil servant, evaluation of civil servant, his rights and disciplinary liability. The aim of the thesis is to examine the issue of the civil service and the civil servants who perform the service within it.

KEY WORDS

Civil service, civil servant, civil service act, service relationship, service authority

Obsah

Úvod	6
1 Historický vývoj tvorby zákona o státní službě	7
2 Pojem státní služby dle zákona č. 234/2014 sb.	8
3 Organizační struktura státní správy	11
3.1 Ministerstvo vnitra	11
3.2 Správní úřad	13
3.3 Představený	14
3.4 Vedoucí služebního úřadu	15
3.5 Systemizace služebních a pracovních míst	15
4 Služební poměr	17
4.1 Vznik služebního poměru	17
4.2 Služební poměr na dobu určitou a na dobu neurčitou	18
4.3 Úřednická zkouška	18
4.4 Služební slib	20
4.5 Státní zaměstnanec	21
4.6 Povinnosti státního zaměstnance	21
4.7 Práva státního zaměstnance	24
4.8 Omezení práv státních zaměstnanců	25
4.9 Povinnosti a omezení práv představeného	27
4.10 Výběrová řízení	28
4.11 Hodnocení a odměňování státních zaměstnanců	31
4.12 Řízení ve věcech služby	34
4.13 Kárná odpovědnost	36
4.14 Některé změny služebního poměru	38
4.15 Skončení služebního poměru	41
5 Závěr	44
Seznam použité literatury	46
Monografie	46
Zákonná úprava	46
Webové stránky a elektronické zdroje	46

Úvod

V dnešním moderním státě hraje státní služba zásadní roli v zajišťování fungování veřejné správy a poskytování služeb občanům. Zákon o státní službě představuje základní legislativní rámec, který definuje povinnosti, práva a postavení státních zaměstnanců, stejně jako principy a standardy, které by měly řídit veřejnou správu.

Z pohledu historie byl vznik zákona o státní službě vyvolán potřebou sjednotit a zmodernizovat systém státní služby, a to především v kontextu politických a socioekonomických změn v zemi. Vzhledem k narůstajícím nárokům na efektivní a transparentní veřejnou správu se zákony o státní službě staly klíčovým nástrojem pro zajištění profesionality, odpovědnosti a integrity státních institucí.

Ve světle současných výzev a dynamiky veřejné správy je nezbytné neustále reflektovat a aktualizovat legislativní rámce, aby odpovídaly potřebám moderní společnosti a zajišťovaly efektivní, transparentní a kvalitní veřejnou správu.

Tato bakalářská práce detailně analyzuje vznik zákona o státní službě a zdůrazňuje důvody, které vedly k nutnosti jeho vytvoření. Přináší podrobný popis pojmu státní služba, přičemž se zaměřuje na organizaci a organizační struktury spojené s touto sférou. Dále se práce věnuje detailnímu vysvětlení nároků a předpokladů pro výkon státní služby, stejně jako práv a povinností všech státních zaměstnanců. V rámci této analýzy se také zabývá procesy řízení a hodnocení státních zaměstnanců a identifikuje další klíčové aspekty nezbytné pro efektivní fungování státní služby. Tato práce se zakládá na formálních a právních principech, které definují státní službu jako instituci a klíčový pilíř veřejné správy.

1 Historický vývoj tvorby zákona o státní službě

Ještě než mohl být zhotoven a vydán zákon č.234/2014 Sb. zákon o státní službě (dále jen zákon o státní službě) museli jemu zákonitě předcházet právní prameny, které sahají až do Rakouska-Uherska. Jeden z prvních vydaných zákonů byl zákon 15/1914 o služebním poměru státních úředníků a státních sluhů (tzv. služební pragmatika).

Po zániku Rakousko – Uherska vznikl nový stát Československá republika, aby byla zachována právní kontinuita a nenastaly zmatky, ČSR přijala tzv. recepční zákon. Recepční zákon 11/1918 sb. zachovával prozatím všechny dosavadní říšské zákony v platnost. Zásahem do veřejné správy byl zákon o organizaci politické správy 125/1927, jenž zaváděl zemské zřízení.

Druhá světová válka výrazně změnila formování státní správy. Došlo k rozpadu ČSR a vznikl Protektorát Čechy a Morava a Slovenska. V Protektorátu Čechy a Morava byla okupační vojenská správa. Výkon moci převzali velící generálové a nejvyšší velitel německé armády mohl vydávat závazné vyhlášky. Byla zřízena instituce „pověřenců pro civilní správu“, která měla ve svých řadách německé vojáky, a ty řídili veřejnou správu. Územní samospráva byla zrušena a do čela obcí a měst byli jmenováni starostové, které jej řídili. V obcích byli složkou správy tzv. radové a poradci, kteří vykonávali poradenskou činnost pro starosty.¹

V roce 1950 byl přijat zákon „zákon o pracovnících a platových poměrech státních zaměstnanců (č. 66/1950 Sb.), jenž rušil doposud platný zákon 15/1914 (zákon o služebním poměru státních úředníků a sluhů). Rovněž zanikly rozdíly mezi soukromým a veřejným sektorem. Důležitá byla stranická příslušnost, která rozhodovala, zda bude uchazeč přijat či nikoliv. Zákon se vztahoval na všechny zaměstnance, kromě soudců, prokurátorů a příslušníků ozbrojených sborů.² O více než dekádu později byl přijat zákon č. 65/1965 jenž

¹ ČECHÁK, Vladimír. *Období protektorátu a druhé světové války. Vývoj veřejné správy v Československu a České republice 1945-2004*. Vyd. 1. Praha: Eupress, 2004, s. 7. ISBN 80-86754-22-7

² MUZIKÁŘOVÁ, Lucie. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita. Fakulta právnická, 2020

pokračoval v myšlence a dbalo se hlavně na stejné politické smýšlení než na odbornost a kvalifikaci.³

Po pádu komunismu bylo potřeba rozdělit soukromý sektor od veřejného. Zamezit plýtvání státními financemi, zvýšit efektivnost správy. Zaměřit se na správní úřady, jenž v té době podléhaly politickému vlivu a korupci. Změnu přinesl rok 1997, kdy Česká republika požádala o vstup do EU. K přijetí potřebovala reformovat veřejnou správu a vydat zákon stanovující státní službu. Služební zákon se nakonec po nekončících debatách podařilo zhotovit a 28. května roku 2002 vyšel v platnost. Účinnost zákona měla nastat 1. ledna 2004, nicméně účinnost toho zákona nenastala. Do roku 2014 byla účinnost zákona 5 krát odložena a novelizace proběhla 27krát. Nakonec zákon byl zrušen a v účinnost dne 1. ledna 2015 vyšel zcela jiný zákon a to zákon č. 234/2014 o státní službě.⁴

2 Pojem státní služby dle zákona č. 234/2014 sb.

Zákon o státní službě nám upravuje a reguluje zákon o služebním poměru. Bavíme se tedy o veřejnoprávních vztazích. Zaměřuje se zejména na vznik, změnu, zánik, práva a povinnosti, jenž z něj vyplývají. Nadřazenými právními předpisem už je jen ústava a ústavní zákony. Do které patří i tzv. zásada legality („Státní orgány mohou činit jen tak, jak jim ukládá a výslovně dovoluje zákon“). Dalo by se říci, že tato zásada svazuje veřejnou správu, aby nevystupovala ze zákonných mezí. Naproti tomu v soukromé správě u pracovně právních vztahů platí tzv. zásada legální licence („co není zákonem zakázáno je dovoleno“). Jelikož jsme ve veřejnoprávních vztazích, subsidiárním předpisem je zákon č. 500/2004 sb. Správní řád (dále jen Správní řád). Služební orgán je vázán správním řádem ve správním řízení, tam kde rozhoduje a při jiných úkonech než je rozhodování, je služební orgán v postavení správních orgánů. Musí se řídit základními zásadami správního řádu, jinak by to bylo proti

³ VANÍČEK, Miloslav. *Vývoj státní služby v podmínkách současného služebního zákona*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta, 2011.

⁴ MUZIKÁŘOVÁ, Lucie. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita. Fakulta právnická, 2020

principům veřejné správy. Zásady jsou uvedeny ve správním řádu v ustanoveních § 2-8.⁵⁶

Zákon o státní službě se vztahuje na zaměstnance ve státní správě, ovšem nejsou jimi všichni zaměstnanci. Jako například zdravotníci, učitelé nebo zaměstnanci podniků, které vlastní stát (České dráhy). Nevztahuje se ani na zaměstnance obcí a vyšší územních samosprávních celků. Ti sice vykonávají státní správu, ale ne v právním vztahu vůči státu. Vyjmuti z působnosti zákona jsou i zaměstnanci v: „bezpečnostních sborech, Generálním štábu Armády České republiky, Vojenské policii, Vojenském zpravodajství, Národním úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost a v Národním bezpečnostním úřadu“⁷. Jenž se řídí svými vlastními úpravami zákona, který je váže ke státu. Zákon o státní službě vymezuje i na jaké správní úřady se vztahuje a na které nikoliv. Například Česká národní banka je zřízena zákonem a je státním orgánem, ale její zaměstnanci se zákonem o státní službě neřídí.⁸ Tedy: „Správním úřadem pro účely tohoto zákona je ministerstvo a jiný správní úřad, jestliže je zřízen zákonem a je zákonem výslovně označen jako správní úřad nebo orgán státní správy“⁹. Ne však všichni zaměstnanci pracující pro správní úřad spadají do osobní působnosti toho zákona. Například ti jenž nespádají, jsou řidiči, uklízečky, ostraha úřadu. Tyto profese jsou vykonávány pracovní právním vztahu k úřadu. Ty jenž spadají do této působnosti, musí jejich služba zahrnovat:

- a) přípravu návrhů právních předpisů a zajišťování právní činnosti,
- b) přípravu mezinárodních smluv a předpisů Evropské unie nebo jiné mezinárodní organizace,
- c) přípravu návrhů koncepcí, strategií a programů,
- d) řízení a usměrňování činnosti jiných správních úřadů, organizačních složek státu, které nejsou správními úřady, nebo orgánů veřejné moci, které nejsou správními úřady,

⁵ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁶ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

⁷ § 2 zákon č. 234/2014 Sb. o státní službě

⁸ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁹ § 2 zákon č. 234/2014 Sb. o státní službě

- e) vytváření a správu informačních systémů veřejné správy podle jiného zákona, s výjimkou provozních informačních systémů,
- f) státní statistickou službu,
- g) správu kapitoly státního rozpočtu vůči organizačním složkám státu a právníkům osobám, s výjimkou služebního úřadu, ve kterém je služba vykonávána,
- h) ochranu utajovaných informací,
- i) zabezpečování obrany státu,
- j) zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti,
- k) obhajobu zahraničních zájmů České republiky a zájmů České republiky vyplývajících z jejího členství v Evropské unii nebo v jiné mezinárodní organizaci,
- l) přípravu nebo realizaci dotační politiky,
- m) přípravu nebo realizaci politiky výzkumu a vývoje,
- n) přípravu a provádění správních úkonů včetně kontroly,
- o) ochranu obyvatelstva, krizové řízení a integrovaný záchranný systém,
- p) zadávání veřejných zakázek,
- q) audit,
- r) zajišťování organizačních věcí služby a správy služebních vztahů a odměňování státních zaměstnanců,
- s) řízení činností uvedených v písmenech a) až r),
- t) přípravu a vypracování odborných věcných podkladů k činnostem uvedeným v písmenech a) až d), g), k) až n) a p), s výjimkou podkladů spočívajících ve fyzikálních měřeních, chemických rozborech nebo porovnávání a určování technických parametrů,
- u) přípravu k výkonu zahraniční služby.¹⁰

Zákon o státní službě obecně definuje státního zaměstnance jako: „fyzickou osobu, která byla přijata do služebního poměru a zařazena na služební místo nebo jmenována na služební místo představeného k výkonu některé z činností uvedených v § 5“¹¹.

¹⁰ § 5 zákon č. 234/2014 Sb. o státní službě

¹¹ § 6 Zákon č.234/2014 Sb. o státní službě

3 Organizační struktura státní správy

Státní služba je založena na hierarchickém uspořádání. Kde jako vrcholný řídicí orgán je Ministerstvo vnitra. Pod kterým je zřízena sekce pro státní službu. Zprvu mělo být řídicím orgánem Generální ředitelství státní služby, které zákon o státní službě ustanovením § 202 zrušil. Další ze změn je, že dříve stál v čele sekce náměstek ministra pro státní službu, to bylo zrušeno zákonem č. 384/2022 Sb., jenž měnil zákon o státní službě. Nyní stojí v čele nejvyšší státní tajemník.

Na organizaci státní správy se podílí i vláda, jenž je vrcholný orgán moci výkonné. Vláda je složená z ministrů vlády, místopředsedů vlády a předsedy vlády.¹² Na které členy vlády se zákon nevztahuje jsou vyjmenované v § 2 zákona o státní službě. Vláda stanovuje nařízením obory služby, stanovuje, za jakých podmínek lze přijmout osobu do služebního poměru s ohledem na zvláštní povahu služby. Schvaluje systemizaci pracovních a služebních míst. Stanovuje překážky ve službě, za které může státnímu zaměstnanci příslušet plat. Stanovuje závazná pravidla, která jsou potřebná pro určení konkrétní výše příspěvku za vedení státnímu zaměstnanci v rámci daného rozpočtu.^{13,14}

Další organizační jednotkou je správní úřad neboli služební úřad. Zákon o státní službě definuje správní úřad jako: „Správním úřadem pro účely tohoto zákona je ministerstvo a jiný správní úřad, jestliže je zřízen zákonem a je zákonem výslovně označen jako správní úřad nebo orgán státní správy“.¹⁵

3.1 Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra bylo ustanoveno kompetenčním zákonem 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (dále jen kompetenční zákon). Je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní

¹² KOLENATÁ, Markéta. Státní služba. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. 2018.

¹³ Zákon č. 234/2014 Sb., o služebním poměru

¹⁴ HOMFRAY, Šárka a kol. Praktický průvodce státní službou. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-

¹⁵ § 3 zákona č. 234/2014 Sb., o služebním poměru

věci. Zajišťuje zejména veřejný pořádek jako i dohled na bezpečnostní a plynulost silničního provozu.¹⁶ Odbor bezpečností politiky vydává právní předpisy v oblasti zbraní a střeliva, vydává písemné testy ke zkouškám potřebným k získání zbrojního průkazu. Uskutečňuje zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o zbrojní průkaz a jmenuje služebního komisaře.¹⁷ Ministerstvo vydává cestovní doklady, povoluje pobyt cizinců a postavení uprchlíků. Zajišťuje „volby do zastupitelstev územní samosprávy, do Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu konané na území České republiky a volbu prezidenta republiky“¹⁸

Organizační jednotka, která je zřízena v rámci Ministerstva vnitra pro státní službu se nazývá sekce pro státní službu, kdy v čele stojí již zmíněný nevyšší státní tajemník. Zajišťuje organizační věci služby, odměňování zaměstnanců, služební vztahy a je vedoucím služebního úřadu podřízeného ministerstvu.¹⁹ Sekce vykonává úkoly, které spadají pod ministerstvo vnitra obsažené v zákoně o státní službě:²⁰

- a) připravuje návrh systemizace služebních míst (dále jen „systemizace“) na základě návrhů služebních orgánů a vyhodnocuje její dodržování,
- b) koordinuje zpracování návrhů organizačních struktur služebních úřadů, není-li stanoveno jinak,
- c) koordinuje systém hodnocení státních zaměstnanců,
- d) koordinuje vzdělávání státních zaměstnanců a připravuje vzdělávací programy a rámcová pravidla pro vzdělávání státních zaměstnanců,
- e) hodnotí vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života s výkonem služby služebními úřady a předkládá o tom jednou ročně zprávu vládě,
- f) plní další úkoly stanovené zákonem.“²⁰

¹⁶ § 12 zákona č. 2/1969 Sb., o kompetenčním zákoně

¹⁷ Ministerstvo vnitra české republiky. *Zbraně, střelivo, munice a bezpečnostní materiál*. mvcr.cz. Online © 2023. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-strelivo-bezpecnostni-material-84336.aspx>

¹⁸ § 12 zákona č. 2/1969 Sb., o kompetenčním zákoně

¹⁹ Ministerstvo zemědělství. *Státní tajemník*. Eagri.cz . Online. © 2009-20021. Dostupné z: <https://citace.fsv.cuni.cz/CITFSV-13.html>

²⁰ § 13 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

Přímo podřízený nejvyššímu státnímu tajemníkovi je personální ředitel, jenž funguje jako služební orgán. Personální ředitel může nabýt stejnou pravomoc jako nejvyšší státní tajemník. Vyjímaje v „Rozhodování ve věci přijetí do služebního poměru, jmenování na služební místo představeného, odvolání ze služebního místa představeného nebo skončení služebního poměru“²¹, pokud ho tím nejvyšší státní tajemník pověří V případě, že není místo nejvyššího státního tajemníka obsazené, tak personální ředitel přebírá jeho povinnosti a vykonává jeho pravomoc. Jestliže není obsazeno ani místo personálního ředitele, tak je vláda nucena pověřit jednoho ze státních tajemníků, jenž bude vykonávat činnosti nejvyššího státního tajemníka. Činnost bude vykonávat do doby, než bude jmenován nový. Kontrolovat služební vztahy ve služebních úřadech je oprávněn nejvyšší státní tajemník a státní zaměstnanec jím pověřený²². „Pověření ke kontrole může mít i formu průkazu, jehož vzor stanoví Ministerstvo vnitra vyhláškou. Při výkonu kontroly se postupuje podle kontrolního řádu“²³

3.2 Správní úřad

Jedná se o organizační jednotku státní správy, která vykonává přímou státní správu, je provedena čl. 79 odst. 1 Ústavy, jenž ohraničuje i jeho působnost. Zákon o státní službě definuje správní úřad jako: „Správním úřadem pro účely tohoto zákona je ministerstvo a jiný správní úřad, jestliže je zřízen zákonem a je zákonem výslovně označen jako správní úřad nebo orgán státní správy.“²⁴ Má danou organizační strukturu a dělí se na organizační složky. Jednou z organizačních složek jsou veřejnoprávní korporace, ty vykonávají státní službu nepřímou. Podle působnosti můžeme rozdělit správní úřady na ústřední správní úřady a na správní úřady. Ústřední správní úřad má pravomoc působit na celém území ČR, avšak správní úřady jen na omezeném území. Ústřední správní úřad se dá zřídit pouze podle kompetenčního zákona, kde je taky vymezena jeho působnost.²⁵ Důležité je nesrovnávat správní úřad se

²¹ § 13 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

²² § 13 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

²³ § 13 zákona odst. 8 č. 234/2014 Sb., o státní službě

²⁴ § 3 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

²⁵ HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

správním orgánem. Správní orgán je zřízen správním řádem a upravuje: „... postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy...“²⁶

Pod správní úřad můžeme přiřadit pojem služební úřad, jenž je definován v §4. Ve služebním úřadu vykonává státní zaměstnanec službu. Přesněji řečeno službu zaměstnanec vykonává na území služebního působiště, kterým je obec. Takovýmto úřadem může být státní orgán či právnická osoba, ale musí to o nich stanovit zákon. Nadřízeným orgánem je služební úřad, jenž je služebním úřadem a podle jiného zákona je i správním úřadem.^{27,28}

3.3 Představený

Je nadřízeným státním zaměstnancem, který vede podřízené státní zaměstnance. Pracovní náplň představeného spočívá v udělování služebních úkolů, v organizaci, kontrole a udělování příkazů k výkonu služby. Také provádí služební hodnocení společně se služebním orgánem. Funkci představeného vykonává fyzická osoba, která je oprávněna podle zákona o státní službě dávat státnímu zaměstnanci příkazy k výkonu služby. Tuto pozici může vykonávat i voják z povolání či příslušník bezpečnostního sboru. V různých organizačních složkách nese představený označení „představený“. Na ministerstvu nebo na Úřadu vlády je jeho pozice označována jako náměstek pro řízení sekce, ředitel odboru, vedoucí oddělení. V jiných správních úřadech jako vedoucí služebního úřadu, ředitel sekce, ředitel odboru, vedoucí oddělení. U služebního úřadu je zvláštnost, kdy vedoucí nemusí být státním zaměstnancem. Stačí, že podle zákona tento úřad vede a stojí v čele. Představený si může z řad svých přímo podřízených představených vybrat svého zástupce. Pokud přímo podřízené představené nemá či je-li vedoucí služebního úřadu vrchního ředitele sekce,

²⁶ § 1 zákona č.500/2004 Sb., o správním řádu

²⁷ § 4 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

²⁸ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-

ředitelem odboru v ministerstvech, Úřadu vlády, tak si určuje zástupce ze svých podřízených zaměstnanců.^{29,30}

3.4 Vedoucí služebního úřadu

Jak už bylo řečeno v minulé kapitole, vedoucí služebního úřadu stojí v čele služebního úřadu. Má právo přenést výkon svých pravomocí na svého zástupce. Zástupce však nemůže rozhodovat ve věcech: „rozhodování ve věci přijetí do služebního poměru, jmenování na služební místo představeného, odvolání ze služebního místa představeného nebo skončení služebního poměru“³¹. Vedoucí odpovídá za správu, vedení zaměstnanců v úřadu. Vede nepřímo nábor nových zaměstnanců, tedy je zodpovědný za odvolání a jmenování členů ve výběrové komisi. Také vyhlašuje výběrové řízení, jedná-li se o jiné volné místo než na ministerstvu nebo na úřadu vlády. Odměňuje zaměstnance a podřízeného vedoucího služebního úřadu za jejich činnost. Vykonává další úkoly, které souvisejí s pracovněprávními vztahy zaměstnanců ve správním úřadu. V určitém případě je i oprávněn schvalovat organizační strukturu v daném služebním úřadu.³²

3.5 Systemizace služebních a pracovních míst

Systemizací se rozumí určité množství pracovních a služebních míst v organizaci služebního úřadu na určitý objem finančních prostředků. Stanovují se počet služebních míst státních zaměstnanců, představených a jejich platy. Služební místa kde je potřeba státního občanství a služební místa, kde je stanoven zákaz konkurence. Návrh na finanční prostředky, které se vynaloží na systemizaci, předkládá ministr vnitra ve spolupráci s ministrem financí. Vypracovávají ji za všechny správní úřady na návrh jednotlivých služebních orgánů. Systemizace se předkládá prostřednictvím ústředních správních

²⁹ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

³⁰ § 9 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

³¹ § 14 odst. 3 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

³² ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

úřadů.³³...Při vypracování návrhu systemizace ministerstva nebo jemu podřízeného služebního úřadu se postupuje v součinnosti s příslušným členem vlády, v případě systemizace Úřadu vlády v součinnosti s vedoucím Úřadu vlády, a pokud jde o část systemizace týkající se státních zaměstnanců zařazených v útvaru podřízeném členovi vlády, s tímto členem vlády.

V případě Ministerstva vnitra návrh systemizace vypracovává státní tajemník v součinnosti s ministrem vnitra, a pokud jde o část systemizace týkající se sekce pro státní službu, též v součinnosti s nejvyšším státním tajemníkem; návrh systemizace předkládá státní tajemník...³⁴ Systematizace je schvalována od vlády společně v souvislosti se státním rozpočtem na jeden kalendářní rok. Pokud vláda systemizaci neschválí do 31. prosince, použije se systematizace z minulého roku. Údaje obsažené v systemizaci se dají měnit i po nabytí účinnosti. Jedná-li se o změnu počtu „...služebních míst, objemu prostředků na platy státních zaměstnanců a zaměstnanců na služebních místech nebo změně platové třídy, v níž je zařazeno služební místo, o více než jednu třídu dolů nebo o dvě třídy nahoru, je přípustná, jen dojde-li ke změně působnosti služebního úřadu nebo k podstatné změně podmínek, za kterých byla systemizace schválena“.³⁵ Tyto změny v systemizaci schvaluje vláda. Změny týkající se platových tříd, zřízení služebního místa na dobu určitou a další obsažené v § 18 odst. 5 schvaluje Ministerstvo vnitra po dohodě s Ministerstvem financí.³⁶ Služební orgán na základě schválené systematizace vypracovává návrh na organizační strukturu služebního úřadu. Struktura je zasílána Ministerstvu vnitra prostřednictvím ústředních správních orgánů. Ministerstvo má 30 dnů na vyjádření. Pokud do 30 dnů nerozhodne, užije se fikce 30 dnů a návrh se považuje za schválený.³⁷

³³ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

³⁴ § 17 odst. 2 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

³⁵ § 18 odst. 2 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

³⁶ § 18 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

³⁷ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

4 Služební poměr

Služebním poměrem se státní zaměstnanec zavazuje k výkonu služby ke státu. Zaměstnavatelem je stát, nikoliv služební úřad, který ho přijímá. Vztahy jsou upraveny veřejnoprávním poměrem, nikoliv soukromoprávním poměrem, jako u pracovního poměru. Zákoník práce se použije subsidiárně. Do služebního poměru může vstoupit pouze fyzická osoba, která splňuje podmínky uvedené v zákoně.³⁸ Zakládá se jednostranným právním úkonem, tedy jmenováním. Fyzická osoba s tímto jmenováním musí souhlasit. Na volnou pozici, kam se uchazeč hlásí, nevzniká právní nárok. Oproti pracovnímu poměru se služební poměr hlavně vyznačuje vyšší mírou stability a to díky systemizaci uvedené v 4.4. Služební poměr se zpravidla vykonává na dobu neurčitou.³⁹

4.1 Vznik služebního poměru

Prvním krokem ke vzniku služebního poměru je třeba přihlásit se a zúčastnit se výběrového řízení. Ještě předtím však je nutné, aby takovéto výběrové řízení bylo vypsáno. Uchazeč, který se přihlásil do výběrového řízení, musí splňovat zákonné podmínky: zletilost, mít vystudované potřebné vzdělání na potřebné služební místo, svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost, české státní občanství.⁴⁰ Případně být i „...občanem jiného členského státu Evropské unie nebo občanem státu, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru“⁴¹ Po zvládnutí výběrové řízení je služebním orgánem přijat. Služební orgán rozhoduje, na jaké služební místo bude ustanoven. V rozhodnutí o přijetí je, vyznačen den odkdy vzniká služební poměr, zkušební dobu a další náležitosti uvedení v §30. V den nástupu do práce skládá zaměstnanec služební slib, jinak by nemohl být přijat.⁴² Pokud zaměstnanec

³⁸ KOVÁŘ, Michal. *Povinnosti státního zaměstnance podle zákona o státní službě*. Praha: Právnická fakulta Masarykovy univerzity Právo a právní věda. Katedra správní vědy a správního práva. 2015/2016.

³⁹ HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

⁴⁰ KIKOVÁ, Barbora. *Státní služba*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická. 2019

⁴¹ § 25 odst. 1. zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁴² KIKOVÁ, Barbora. *Státní služba*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická. 2019

nenastoupí do služby uvedené v rozhodnutí o přijetí a do 7 dnů se neomluví, tak jej služební orgán může zrušit.⁴³ Zákon v § 33 se zmiňuje o osobách, které pro překážky nemůžou být přijati do služebního poměru.

4.2 Služební poměr na dobu určitou a na dobu neurčitou

Služba státu ve služebním poměru se vykonává na dobu určitou či neurčitou. Na dobu určitou je zaměstnanec přijímán, dokud nevykoná úřednickou zkoušku. Zkoušku musí vykonat do jednoho roku, kdy začal vykonávat službu na dobu určitou. U představených před rokem 2017 byla zákonná lhůta 2 měsíce, kdy zkoušku musí vykonat. Nyní pro ně platí zákonná lhůta, jako pro všechny ostatní státní zaměstnance. Po vykonání zkoušky se služební poměr mění na dobu neurčitou. Může nastat situace, kdy je potřeba dočasně nahradit zaměstnance, jenž není přítomen. Zaměstnanec, jenž ho má dočasně nahradit, vykonává službu na dobu určitou.^{44,45}

4.3 Úřednická zkouška

K výkonu ve státní správě na dobu neurčitou potřebuje státní zaměstnanec vykonat Úřednickou zkoušku. Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole je ji třeba vykonat do 12 měsíců od doby, kdy zaměstnanec začal vykonávat službu. Zaměstnanec se musí ke zkoušce přihlásit přes portál pro přihlašování na úřednickou zkoušku. Ministerstvo vnitra stanovuje vyhláškou obsah zkoušky, její rozsah, způsob provedení a její hodnocení. Ministerstvo také ve spolupráci se služebním orgánem a ústředním správním úřadem musí vyzoomět státního zaměstnance o místě konání a době konání zkoušky. Lhůta pro vyzoomění je stanovena na nejméně 21 dnů. Zaměstnanec má právo požádat o stanovení termínu provedení zkoušky, služební orgán by měl k této žádosti přihlédnout. Pokud zaměstnanci brání překážka k vykonání zkoušky má právo na náhradní termín zkoušky. Zkušební komise rozhoduje o udělení zkoušky. Rozhoduje usnesením, jenž zní „vyhověl“ či „nevyhověl“. Počet členů

⁴³ § 31. zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁴⁴ KOLENATÁ, Markéta. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. 2018.

⁴⁵ § 21. zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

ve zkušební komisi je stanoven na 3 osoby a z nich musí být minimálně 2 osoby státními zaměstnanci. Komise se zřizuje u ústředního správního úřadu podle oboru služby, do kterého daná služba spadá. Usnášeníschopná je komise jen tehdy, kdy má přítomné všechny své členy. Členové nesmí být podjatí oproti zkušebnímu a nesmějí se při rozhodnutí opírat o názory či příkazy představených nebo jiných osob.

Po úspěšném absolvování zkoušky vystavuje komise osvědčení. Vystavuje jej ve 2 stejnopisech. Jeden stejnopis se vydá státnímu zaměstnanci a druhý se zakládá do osobního spisu zaměstnance. V případě neúspěšného vykonání komise vystavuje zprávu a postup je totožný. Osvědčení vydané zkušební komisí, která spadá pod daný ústřední správní úřad, se zapisuje do evidence, jenž sám úřad vede. Státnímu zaměstnanci, který nevyhověl podle zkušební komise, může požádat o opakování úřednické zkoušky. Žádost musí být doručena písemně služebnímu orgánu a to do 30 dnů od nevyhovění. Pokud tak zaměstnanec neučiní, jeho právo na opakování zaniká. Zkouška může být provedena po 1 měsíci od nesplnění zkoušky. Členové zkušební komise, u kterých zaměstnanec provádí opravu, nesmějí být stejní jako ti, u kterých úřednickou zkoušku napoprvé nezvládl.⁴⁶ Samotná zkouška je tvořena obecnou a zvláštní částí. Obecná část je prováděna písemně a zajišťuje jí Ministerstvo vnitra. Písemná část je tvořena z 30 náhodně vygenerovaných zkušebních otázek ze souboru čítajících 300 otázek.⁴⁷ Každá zkušební otázka je tvořena 3 odpověďmi a z toho je vždy jen jedna správná. Na test má zkoušený 60 minut a správně musí odpovědět minimálně na 22 zkušebních otázek.⁴⁸

Cílem je zjistit, zdá má zaměstnanec vědomosti o: "...organizaci a činnosti veřejné správy, práv, povinností a pravidel etiky státního zaměstnance, právních předpisů obecně dopadajících na činnost státní správy a práva

⁴⁶ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

⁴⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Úřednická zkouška*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/urednicka-zkouska.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

⁴⁸ KOLENATÁ, Markéta. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. 2018.

Evropské unie...⁴⁹. Zvláštní část zkoušky se uskutečňuje po úspěšném absolvování obecné části. Provedení zkoušky zabezpečuje ústřední správní úřad za pomoci služebního úřadu. Zkouška se koná ústně před komisí.⁵⁰ Zkoušený si losuje 3 otázky ze seznamu obsahujícího 20 otázek, které musí zodpovědět před komisí.

Zvláštní část se zaměřuje na zjištění: „zda státní zaměstnanec má potřebné vědomosti a schopnosti a je dostatečně odborně připraven pro další výkon služby v oboru služby“⁵¹ Před ústní zkouškou má zkoušený možnost přípravy v časové dotaci 15-30 minut. Po skončení přípravy odpovídá zaměstnanec na vylosované otázky.⁵² „ Před komisí státní zaměstnanec stráví opět 15–30 minut, přičemž komise hodnotí především znalost dané problematiky, formu argumentace a vyjadřovací schopnosti nebo uvádění příkladů z praxe“⁵³. Pro vyhovění u zvláštní části zkoušky je třeba, aby zkoušený odpověděl dobře na 2 z 3 vylosovaných otázek⁵⁴. Za úřednickou zkoušku si zkoušený platí, někdy to zkoušeným platí odbory státní služby. Za obecnou část je cena stanovena na 500 Kč za zvláštní část 2000 Kč. Při opakování zkoušky je cena stanovena na stejnou částku.⁵⁵

4.4 Služební slib

Služební slib je jednou z podmínek pro vznik služebního poměru. Skládá se před služebním orgánem v den nástupu služby. Služební slib zní: „„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu státní služby se budu řídit právními a služebními předpisy a v souladu s nimi příkazy představených. Své povinnosti budu vykonávat řádně, nestranně, svědomitě, odborně a v zájmu České

⁴⁹ § 36 odst. 2 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁵⁰ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

⁵¹ § 36 odst. 3 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁵² KOLENATÁ, Markéta. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. 2018.

⁵³ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7 strana. 61

⁵⁴ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

⁵⁵ KOLENATÁ, Markéta. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. 2018.

republiky, nebudu zneužívat postavení státního zaměstnance a budu se chovat a jednat tak, aby nebyla ohrožena důvěra ve státní službu.“⁵⁶

Po přečtení slibu musí státní zaměstnanec prohlásit „Tak slibuji!“ Pokud státní zaměstnanec odmítl slib složit nebo měl k služebnímu slibu výhrady, tak se na služební poměr hledí jakoby nikdy nevznikl. Vše musí být zdokumentováno úředním záznamem, který se založí do osobního spisu zaměstnance. V úředním záznamu je zapsáno, kdo slib skládá, u jakého služebního orgánu je složen, kdy byl složen a na jaké služební místo.⁵⁷

4.5 Státní zaměstnanec

Státního zaměstnance charakterizuje § 6 jenž je uveden ve 3. kapitole této bakalářské práce. Obecně říká, kdo může být státní zaměstnancem. Může to být osoba, která byla přijata do služebního poměru a zařazena na konkrétní místo ve státní správě. Tato osoba musí vykonávat činnosti podle § 5, tedy její náplň služby. Státní zaměstnanec sice vykonává služební poměr ve vztahu k České republice, ale je zařazen do služebního úřadu, jenž je i místem jeho výkonu služby viz kapitola 4.2 . Toto místo musí být systemizováno podle zákona o státní správě viz. kapitola 4.4. Státní zaměstnanec zařazený ve služebním úřadu je nadřízený představený, který je také státním zaměstnancem viz. kapitola 4.3. Nejvyšší státní zaměstnanec ve služebním úřadu je vedoucí služebního úřadu. Ten je oprávněn služební úřad řídit.⁵⁸

4.6 Povinnosti státního zaměstnance

Státní zaměstnanec se musí při výkonu své služby řídit pravidly a vzorci chování, aby bylo docíleno řádného výkonu státní správy. Povinnosti jsou obsaženy § 77. Souhrnně se dají vymezit na 3 odvětví. „Povinnosti zaměřené na

⁵⁶ § 32 odst. 2 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁵⁷ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

⁵⁸ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

řádný vztah ke spravovaným subjektům“. „Povinnosti zaměřené k ochraně veřejného zájmu“. „Povinnosti ke vztahu k úřadu“⁵⁹

1. Povinnosti zaměřené na řádný vztah ke spravovaným subjektům

Je řízena zásadou subordínace, kdy zaměstnanec musí dodržovat služební kázeň, pravidla chování. Oznamit trestní stíhání proti své osobě.⁶⁰ V zákoně obsažena:

„f) dodržovat služební kázeň,

k) oznámit služebnímu orgánu, že je proti němu zahájeno trestní stíhání a v jaké věci,

l) zastupovat představeného nebo státního zaměstnance na služebním místě zařazeném ve vyšší platové třídě,

n) zachovávat pravidla slušnosti vůči představeným, ostatním státním zaměstnancům a zaměstnancům ve správním úřadu a při úředním jednání,

t) dodržovat pravidla etiky státního zaměstnance vydaná služebním předpisem

r) při úředním ústním nebo písemném jednání s fyzickými osobami nebo právnickými osobami sdělit své jméno, popřípadě jména, a příjmení, služební označení a název organizačního útvaru služebního úřadu, v němž je zařazen“⁶¹

2. Povinnosti zaměřené k ochraně veřejného zájmu

Jsou řízeny zásadou legality, jenž zavazuje státního zaměstnance věrnosti ke státu při výkonu služby.⁶² V zákoně obsažena:

„a) zachovávat při výkonu služby věrnost České republice,

⁵⁹ KOVÁŘ, Michal. *Povinnosti státního zaměstnance podle zákona o státní službě*. Praha: Právnická fakulta Masarykovy univerzity Právo a právní věda. Katedra správní vědy a správního práva. 2015/2016.

⁶⁰ HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

⁶¹ § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁶² HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

c) při výkonu služby dodržovat právní předpisy vztahující se k jejímu výkonu, služební předpisy a příkazy k výkonu služby⁶³

Zásadou nestrannosti, která zakazuje státnímu zaměstnanci jednat v rozporu se zájmy veřejnými. Přijímat dary, zneužívat informace atd.⁶⁴

V zákoně obsažena:

„b) vykonávat službu nestranně, v mezích svého oprávnění a zdržet se při výkonu služby všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v jeho nestrannost,

i) zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem služby ve prospěch vlastní nebo jiného, jakož i nezneužívat postavení státního zaměstnance

j) v souvislosti s výkonem služby nepřijímat dary nebo jiné výhody v hodnotě přesahující částku 300 Kč, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných služebním orgánem⁶⁵

Zásadou veřejné informativnosti. Zavazuje státního zaměstnance k poskytování informací ohledně služebního úřadu.⁶⁶ V zákoně:

„g) poskytovat informace o činnosti služebního úřadu podle zákona o svobodném přístupu k informacím, jestliže to patří k jeho služebním úkolům⁶⁷

Zásadou účasti na řešení mimořádných situací. Státní zaměstnanec je povinen se podílet na odvracení mimořádné události.⁶⁸ V zákoně:

„s) vykonávat službu při odvracení živelné pohromy nebo jiného hrozícího nebezpečí anebo se podílet na zmírnění jejich bezprostředních následků⁶⁹

⁶³ § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁶⁴ HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

⁶⁵ § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁶⁶ HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

⁶⁷ § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁶⁸ HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

⁶⁹ § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

3. Povinnosti ke vztahu k úřadu

Je řízena zásadou dobré praxe. Státní zaměstnanec je povinen plnit úkoly osobně, včas a na služebním místě ve služební době, dodržovat kázeň.⁷⁰

V zákoně:

„d) plnit služební úkoly osobně, řádně a včas,

q) při výkonu služby z jiného místa vykonávat službu pouze na místě sjednaném v dohodě o výkonu služby z jiného místa a dodržovat podmínky sjednané v této dohodě,

p) řádně hospodařit s prostředky svěřenými mu služebním úřadem a střežit a ochraňovat majetek, který mu byl svěřen, před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím,

m) vykonávat službu ve výběrové komisi, zkušební komisi, při smírčím řízení, v kárné komisi a v dalších orgánech zřizovaných služebním orgánem podle služebního předpisu,

o) plně využívat služební dobu k výkonu služby“⁷¹

Zásadou edukační se státní zaměstnanec zavazuje k prohlubování si znalostí v oboru jeho služby.⁷² V zákoně obsaženo:

„e) prohlubovat si vzdělání podle pokynů služebního orgánu“⁷³

4.7 Práva státního zaměstnance

Zaměstnanec vykonávající službu ve služebním úřadu má právo na poskytování podpory od služebního úřadu při výkonu služby. Zejména právo na prohlubování vzdělání. Zaměstnanec si může prohlubovat vzdělání, které je nezbytné pro jeho výkon služby a souvisí s jeho výkonem služby.

⁷⁰ HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

⁷¹ § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁷² HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211

⁷³ § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

Má právo i na přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělávání nebo odborné stáže. Právo na vytvoření řádných podmínek pro výkon služby, jenž má zařídit služební úřad. Pod tuto obecnou formulací práva, kterou mají státní zaměstnanci, můžeme mít na mysli odbornou literaturu či knihovnu.

Státní zaměstnanec může užívat služebního označení jen při výkonu státní služby nebo s ní musí souviset. Při splnění podmínek pro postup do vyšší platové třídy má státní zaměstnanec právo být do této platové třídy zařazen a pobírat plat s ní související. Naopak se zařazením do nižší platové třídy musí státní zaměstnanec souhlasit.⁷⁴

Státní zaměstnanec má právo na odmítnutí služebního úkolu a to ve dvou případech. Pokud úkol nespadá do jeho oboru služby nebo pokud úkol má splnit podle jiného právního předpisu představený.

Pokud proti státnímu zaměstnanci je podána stížnost, služební úřad ji musí přezkoumat. Po přezkoumání stížnosti musí služební úřad státního zaměstnance o výsledku přezkumu vyrozumět. Státní zaměstnanec má právo i na podání stížnosti a to i vůči jinému státnímu zaměstnanci, vztahuje-li se k věcem výkonu služby či služebním vztahům.⁷⁵

4.8 Omezení práv státních zaměstnanců

Státní zaměstnanec nesmí být členem v obchodní korporaci, která provozuje podnikatelskou činnost v roli řídicího nebo kontrolního orgánu. Může působit v korporaci, která nemá předmětem své činnosti zisk. Existuje zde výjimka, kdy zaměstnanec v těchto orgánech může působit. V případě, kdy je do těchto orgánů vyslán státem, aby hájil jeho zájmy (např. ČEZ, a.s.). Tento vyslaný státní zaměstnanec měl dříve zakázáno pobírat odměnu od obchodní korporace, do které byl vyslán a to i po skončení služebního poměru. Nyní je stanoven maximální nárok na 25% z celkového ročního platu nejvyššího platového tarifu v dané platové třídě, včetně maximálního přípustného osobního

⁷⁴ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o, 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

⁷⁵ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

příplatku. Státní zaměstnanec nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu, pokud nedostane povolení od služebního orgánu. Povolení se vyhotovuje písemně. Zákon stanovuje i odchylky, na které se nevztahuje.⁷⁶ Nevztahuje se na: „... vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou, na činnost znalce nebo tlumočnicka vykonávanou podle jiného zákona pro soud nebo jiný správní úřad než ten, ve kterém vykonává službu, na činnost v poradních orgánech vlády a jejich orgánech, činnost v poradních nebo jiných orgánech ústředního správního úřadu nebo ve zvláštních orgánech, které podle jiného zákona vykonávají státní správu, a na správu vlastního majetku...“⁷⁷.

Na státní zaměstnance se vztahuje i takzvaný zákaz konkurence, jenž je stanoven v §17. Tento paragraf říká, že po skončení služebního poměru je stanoven zákaz účasti na podnikání či jiných aktivitách podnikatelů, nebo být jejich společníkem či členem v odvětví, které je shodné s oborem, ve kterém bylo služební místo vykonáno. Zákaz platí i pro osoby, které vstupují do pracovního poměru nebo obdobného poměru k podnikateli v daném odvětví. Státnímu zaměstnanci, který vykonával činnost v oboru služby zadávání veřejných zakázek nebo realizaci dotační politiky běží lhůta po skončení služebního poměru. Lhůta trvá 6 měsíců. Za tuto dobu náleží státnímu zaměstnanci peněžité vyrovnání čítající výši průměrného výdělku. Platba peněžního vyrovnání je odložena až na konec měsíce, který následuje po období, za které je vyrovnání určeno. Služební orgán uhradí slíbenou částku pouze za období, kdy nebyl porušen zákaz konkurence. Pokud se státní zaměstnanec dopustil porušení zákazu konkurence, musí uhradit určitý finanční obnos. Tento finanční obnos může být stanoven na dvojnásobek části, která je poměrná k počtu dnů, po které byl zákaz porušen, od jeho začátku, až do jeho ukončení.⁷⁸

⁷⁶ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o, 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

⁷⁷ § 81 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁷⁸ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o, 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

4.9 Povinnosti a omezení práv představeného

Představený sdílí povinnosti stanovené v § 77 jako státní zaměstnanec, avšak zaujímá nadřízenou pozici, což implikuje rozšířené pravomoci a odpovědnost. Kvůli tomu je potřebné, aby dodržoval i povinnosti stanovené v § 78.

Představený má za povinnosti:

- „**a)** řídit a kontrolovat výkon služby podřízenými státními zaměstnanci, průběžně hodnotit výkon služby státních zaměstnanců a podílet se na jejich služebním hodnocení,
- b)** zachovávat pravidla slušnosti vůči podřízeným státním zaměstnancům a zaměstnancům,
- c)** plnit vůči podřízeným zaměstnancům povinnosti vedoucího zaměstnance podle zákoníku práce,
- d)** poskytovat podřízeným státním zaměstnancům informace potřebné pro řádný výkon jejich služby“⁷⁹

Na Představeného se vztahují omezení státních zaměstnanců rozebrané v kapitole 5.8, ale kvůli jeho pozici jako nadřazeného státního zaměstnance mu je ještě zakázáno stávkovat a vykonávat funkci v politické straně či v politickém hnutí.⁸⁰

Představený si nemůže jako nástroj pro řešení problému zvolit stávku, ale smírčí řízení. Smírčí řízení je jakousi náhradou za vymáhání požadavků cestou stávky, která je ustanovena v čl. 27 Listiny základních práv a svobod. Na jedné straně v tomto řízení stojí představení či jejich zástupci a na straně druhé služební úřad. Za služební úřad jedná služební orgán, nebo za něj může jednat státní zaměstnanec či jeho zástupce, pokud je služební orgán pověřil. Cílem by

⁷⁹ § 78 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁸⁰ Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

mělo být najít společné řešení pro daný požadavek představeného. Pokud by se k tomuto cíli nedošlo, mohlo by dojít k dysfunkci služebního úřadu.^{81,82}

Představený nemůže být v politické straně ani v politickém hnutí. „Za výkon funkce bude typicky považován výkon funkce předsedy nebo místopředsedy či člena jiného řídicího orgánu politické strany nebo hnutí (například předsednictvo)“⁸³

4.10 Výběrová řízení

Výběrové řízení se vyhlašuje, když je třeba obsadit volné služební místo. Vyhlašuje se na úřední desce a v informačním systému o státní službě služebním orgánem. Pokud to orgán uzná za vhodné, tak i jiným způsobem, třeba na webových stránkách. Takové to oznámení musí obsahovat určité údaje, jenž jsou vyjmenované v § 24 odst. 7 zákona o státní službě. V oznámení může ještě služební orgán stanovit požadavky na potřebnou úroveň cizího jazyka, potřebné vzdělání či jiný odborný požadavek související s výkonem služby.^{84,85}

Uchazeč, který chce být zařazen do výběrového řízení musí splňovat zákonné podmínky podle § 25 odstavec 1. Poté může podat žádost. Pokud žádost podává občan, nazývá se „Žádost o přijetí do služebního poměru“. U státního zaměstnance se nazývá „Žádost o zařazení na jiné služební místo“ a jestli se uchází o místo představeného, tak „Žádost o jmenování na služební místo představeného“. Žádost může být poslána v elektronické podobě, e-mailem s elektronickým podpisem či do datové schránky. Může být podána písemně a osobně doručena nebo poštou. Žádost je psaná v českém jazyce a musí se podat příslušnému služebnímu orgánu. Služební orgán stanovuje lhůtu pro podání žádosti. Žádost musí obsahovat listiny, které dokládají zákonné

⁸¹ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o, 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

⁸² § 82 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁸³ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁸⁴ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁸⁵ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o, 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

podmínky stanovené v § 25 odst. 1. a další listiny dokládající požadavky služebního orgánu.⁸⁶

Po uplynutí stanovené lhůty se všechny žádosti zkoumají, zda v nich bylo dodrženo to, co bylo předepsáno. Pokud byly splněny podmínky, uchazeč je pozván k pohovoru. O těchto úkonech je sepsán protokol. Zkoumáním žádostí může výběrová komise pověřit státního zaměstnance či člena výběrové komise.⁸⁷

Členem výběrové komise může být státní zaměstnanec, ale i osoba, která státním zaměstnancem není. Státní zaměstnanec, který má být jmenován za člena komise, nedává souhlas s tímto jmenováním. Ze zákona je to jeho povinnost. Počet členů je stanoven na 3 osoby. U výběrového řízení na post představeného se počty osob ve výběrové komisi stanovují speciální úpravou. Členy komise na ministerstvu a na úřadu vlády jmenuje a odvolává státní tajemník. V ostatních služebních úřadech odvolává a jmenuje členy vedoucí služebního úřadu. Členem může být pouze osoba, jenž dosahuje potřebných vědomostí a zkušeností k objektivnímu zhodnocení žadatele.^{88,89}

Žadatel, u kterého nebyla žádost vyřazena, provádí výběrová komise ústní pohovor. Tento pohovor může obsahovat i písemnou zkoušku. K provedení pohovoru je třeba nadpoloviční většina všech členů. U pohovoru může být i nadřízený, avšak nesmí narušovat ani ovlivňovat průběh. Pohovor se koná v prostorách služebního úřadu. Náklady spojené s cestou k provedení pohovoru si žadatel hradí sám. Na úhradu nákladu nemá ze zákona nárok.⁹⁰

Průběh celého výběrové řízení provází zásada zákazu diskriminace a zásada rovnosti. V praxi to znamená, že každý uchazeč by měl dostat stejnou časovou dotaci pro zodpovězení otázek a také stejné otázky. Otázky se

⁸⁶ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁸⁷ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁸⁸ VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o, 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

⁸⁹ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁹⁰ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

nemohou týkat interních záležitostí fungování daného úřadu. Státní zaměstnanec, který u daného služebního úřadu pracuje, nesmí dostat předem otázky stanovené u pohovoru. Nikdo nesmí být diskriminován z důvodu odlišnosti barvy pleti, sexuální orientace atd... Každý člen výběrové komise může klást žadateli otázky ohledně oboru služby, pro které je vedeno výběrové řízení. Nepřípustné otázky jsou na soukromí žadatele a jeho rodinné poměry. Část pohovoru se může uskutečnit v cizím jazyce, je-li jeden z požadavků určitá znalost daného jazyka. Případně může být do pohovoru zařazen test z cizího jazyka. Celý pohovor může být snímán na záznamové zařízení se zvukem. Žadatel se snímáním zvuku musí udělit souhlas, který musí být zaznamenán.⁹¹

Po skočení pohovoru výběrová komise vybere 3 nejúspěšnější žadatele a uvede, kteří žadatelé neuspěli. U výběrového řízení na služební místo představeného se může vyhlásit druhé kolo výběrového řízení a to pokud v prvním kole nikdo neuspěl, nebo se do něj nikdo nepřihlásil. Do druhého kola se mohou přihlásit i ti, kteří v prvním kole neuspěli. O průběhu a výsledku výběrového řízení se sepisuje protokol. Náležitosti, které v něm mají být uvedené, popisuje § 28 odst. 4. Uchazeči, kteří ve výběrovém řízení neuspěli, mohou podat námitku výběrové komisi. Lhůta k podání je 5 dnů od vyrozumění o výsledku výběrového řízení. O námitkách rozhoduje komise do 15 dnů od následujícího dne doručení námítky. Komise může námitku zamítnout nebo jí vyhovět. Pokud je námitka přijata, výběrové řízení bude zrušeno a služební orgán vypíše nové. Z 3 nejúspěšnějších žadatelů se vybere jeden žadatel. Tohoto žadatele vybírá služební orgán za spolupráce s nadřízeným představeným na základě dohody. Pokud počet nejúspěšnějších žadatelů bude 2 nebo jen jeden, tak je postup obdobný. V případě, kdy všichni nejúspěšnější žadatelé odstoupili, se vybírá žadatel v pořadí po nich následující. Po vybrání žadatele služební orgán vydává rozhodnutí o přijetí do služebního poměru nebo

⁹¹ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

jmenování na služební místo představeného. Zbylé žadatele služební orgán vyrozumí.⁹²

4.11 Hodnocení a odměňování státních zaměstnanců

Služební hodnocení je pro státního zaměstnance důležité. Na jeho základě může být odměněn, pokud jeho hodnocení je pozitivní. Jestliže je ohodnocen negativně, může to být důvodem ke skončení služebního poměru nebo podkladem k odvolání z místa představeného. Na služební hodnocení se nevztahuje řízení ve věcech služby ani správní řád, proto se zde zaměstnanec nemůže odvolat. Nicméně je přípustná námitka proti hodnocení.⁹³

Služební hodnocení se může provádět za dobu 1, 2 či 3 let. Dobu stanovuje služební orgán služebním předpisem, pod kterým státní zaměstnanci vykonávají činnost. Zapisuje se do osobního spisu státního zaměstnance. Po nástupu státního zaměstnance do služebního poměru se první služební hodnocení provádí nejdříve po odsloužených 60 dnech a nejpozději do 6 měsíců od uplynutí zkušební doby. Služební hodnocení hodnotí znalosti, dovednosti, samostatnost, rychlost a správnost učiněných rozhodnutí ve výkonu služby. Obsahuje závěr o dosažených výsledcích ve službě. Státní zaměstnanec může dosáhnout vynikajících výsledků, velmi dobrých výsledků, dobrých výsledků, dostačujících nebo nedostačujících výsledků. V poslední řadě služební hodnocení obsahuje ještě stanovení individuálních cílů pro další rozvoj státního zaměstnance. Služební hodnocení se provádí i v případě kdy zaměstnanec chce přejít na jiný služební úřad a to se zašle novému služebnímu orgánu zaměstnance. Toto hodnocení je však jiné. Neobsahuje hodnocení výsledků ve službě ani žádné individuální cíle pro další rozvoj státního zaměstnance.⁹⁴

Hodnocení provádí nadřízený představený se služebním orgánem. Hodnotitel se při hodnocení rozhoduje nezávisle, spravedlivě a nezaujatě. Po vyhotovení hodnocení musí hodnotitel seznámit státního zaměstnance

⁹² ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁹³ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁹⁴ § 155 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

s hodnocením. Pokud státní zaměstnanec souhlasí s hodnocením, tak jej podepíše. Hodnocení se, kterým nesouhlasí, podepisovat nemusí, a představený tuto skutečnost do hodnocení poznamená. Pokud státní zaměstnanec obdržel nevyhovující hodnocení dvakrát za sebou, může ho rozhodnutím služební orgán propustit. Podle stejného principu může být představený z funkce odvolán a převeden na jiné služební místo.^{95,96}

Státní zaměstnanec se může proti hodnocení bránit námitkou. Námitka musí být podaná služebnímu orgánu, který hodnocení zhotovil. Musí být podaná ve lhůtě 15 dnů od seznámení. Musí z ní být zřejmé, se kterou částí státní zaměstnanec nesouhlasí, odůvodnění nesouhlasu a návrh úpravy. Ve lhůtě 30 dnů od doručení je služební orgán povinen stížnost vyřídit. Může vyhovět námitce a to zcela nebo z části. Služební hodnocení může upravit nebo námitku zamítnout.⁹⁷

Státní zaměstnanec je za svojí práci odměňován platem. Složky platu můžeme rozdělit na nárokové a nenárokové. Nároková složka platu je platový tarif složený z platové třídy a platového stupně. Další nárokové složky jsou příplatky, které jsou udělovány, když státní zaměstnanec splní podmínky pro jejich udělení (práce přesčas). I když má státní zaměstnanec přiznanou nárokovou složku platu, neznamena to, že dostane vždy stejný obnos peněz. Některé nárokové složky jsou pohyblivé, jako příplatek za vedení, tedy odměna se pohybuje v určitém rozmezí. Nenároková složka platu je například odměna nebo osobní příplatek a tyto složky státnímu zaměstnanci nemusí být přiznány. Platí zde ale rovné odměňování zaměstnanců, tudíž když jednomu je nenároková část za určitou přiznána, měla by být přiznána za stejnou práci i druhé osobě.⁹⁸

Platová třída je udělena podle náročnosti práce prováděné státním zaměstnancem. Platová třída je vázaná katalogem činností. Pokud zaměstnanec

⁹⁵ Zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁹⁶ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

⁹⁷ §156a zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

⁹⁸ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

vykonává činnost nad rámec jeho činností, je tedy špatně zařazen do platové třídy. Jeho platová třída nemůže být ani vyrovnána osobním příplatkem či odměnou. Platový tarif může sloužit i k určení rozmezí přiznání ostatní složky platu. Například maximálně 10% platového tarifu. Do platového stupně se započítává délka praxe. Praxe je započítána pokud činnosti, jež vykonával jsou obdobné nebo potřebné na služebním místě. Jiná praxe je započítána ze dvou třetin, pokud je u služebního úřadu využitelná.⁹⁹ Platové třídy jsou uvedeny v zákoně o státní službě od 5. do 16. platové třídy v příloze č. 1.

Osobní příplatek, jakožto nenároková část platu, slouží jako zhodnocení individuální činnosti zaměstnance. K udělení je třeba, aby zaměstnanec dlouhodobě dosahoval dobrých výsledků či vykonával větší rozsah práce, než kolegové. Osobní příplatek se dá snížit, zvýšit či úplně odejmout, pomocí služebního hodnocení. Nejvíce může dostat státní zaměstnanec 50 % z platového tarifu. Zaměstnanci zařazení od 10. platové třídy do 16. platové třídy mohou dostat osobní příplatek až do 100% platového tarifu.¹⁰⁰

Představenému, jeho zástupci nebo státnímu zaměstnanci, jež ho zastupuje, náleží příplatek za vedení uvedené zákoně o státní službě v příloze č. 2. Jedná se o část platu, která odměňuje za náročnost práce vedoucích pracovníků.¹⁰¹

Státní zaměstnanec je odměněn za službu přesčas a za službu prováděnou v noci, která se řídí zákoníkem práce. Je odměňován i za služební pohotovost.¹⁰² Může být odměněn i zvláštním příplatkem, jež je odměnou za „...práci v pracovních podmínkách spojených s mimořádnou neuropsychickou zátěží, rizikem ohrožení života a zdraví nebo obtížnými pracovními režimy...“¹⁰³.

⁹⁹ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

¹⁰⁰ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

¹⁰¹ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

¹⁰² zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹⁰³ § 129 odst. 1 zákona č.262/2006 Sb., zákoník práce

4.12 Řízení ve věcech služby

V řízení rozhoduje vedoucí služebního orgánu a státní tajemník, jenž jsou služebními orgány. Rozhodnutí může být služebním předpisem delegováno i na představeného.¹⁰⁴ Řízení je vedeno podle správního řádu, nestanoví-li zákon o státní službě jinak. Vztahuje se na přijetí, změnu, skončení služebního poměru, odměňování, kárnou odpovědnost, jmenování na služební místo představeného, odbytné, odchodné, zařazení na služební místo.¹⁰⁵

Rozhodnutí, které vydává služební orgán, musí být písemné podobě a mít náležitosti dle správního řádu. Musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení. Řízení je vedeno dle zásad správního řízení obsažené v 2§ správního řádu.¹⁰⁶ Jestliže se rozhodnutí má týkat jiného služebního orgánu, může být vydáno jen se souhlasem. Jedná-li se o kárné řízení v první stupni, rozhoduje kárná komise prvního stupně.¹⁰⁷ Řízení může být zahájeno jak z moci úřední, tedy z činnosti služebního orgánu, tak i na žádost státního zaměstnance. V případě zahájení z moci úřední, je zaměstnanci doručeno oznámení spolu s výzvou k vyjádření se k podkladům. Během celého řízení, nestanoví-li služební orgán jinak, mohou strany navrhopvat důkazy či předkládat jiné návrhy, až do vydání rozhodnutí. Státní zaměstnanec má právo se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k podkladům uvedených pro rozhodnutí. Toho to práva se může vzdát a v případě, kdy je vyhověno žádosti v plném rozsahu, toto právo ztrácí.¹⁰⁸ Vydání rozhodnutí většinou bývá prvním úkonem v řízení. Není tomu tak u kárného řízení a u skončení služebního poměru.¹⁰⁹

Rozhodnutí musí být vydané do 30 dnů od zahájení řízení. Tato lhůta může být prodloužena o dalších 30 dnů pro problematcké řízení. Například, jde-li o zvlášť složitý případ nebo se nedaří doručovat oznámení o zahájení řízení.

¹⁰⁴ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

¹⁰⁵ Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹⁰⁶ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

¹⁰⁷ § 162 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹⁰⁸ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

¹⁰⁹ § 165 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

Také když je zapotřebí provést místní šetření či ústní jednání. Nebo v případě předvedení nebo předvolání osob a v případě dožádání ke zhotovení znaleckého posudku nebo z důvodu doručení písemností do ciziny. Když rozhodnutí není vydané v zákonné lhůtě, státní zaměstnanec se může domáhat institutu ochrany proti nečinnosti.¹¹⁰

Státní zaměstnanec se proti rozhodnutí může odvolat. Odvolání patří do takzvaných řádných opravných prostředků a musí mít náležitosti dle správního řádu. Musí v něm být obsaženo jakému služebnímu orgánu je doručeno, jaká osoba ho činí, proč odvolání činí, stvrzeno podpisem s datem. Musí z něho být patrné, s jakým rozhodnutím státní zaměstnanec nesouhlasí a v jakém rozsahu s ním nesouhlasí. V řízení o kárné odpovědnosti, o odbytném, odchodném a náhradě nákladů nemá odvolání odkladný účinek. V případě jiných rozhodnutí odvolání odkladný účinek má. Odvolání se podává u služebnímu orgánu, který je nadřízen služebnímu orgánu, jenž rozhodoval v prvním stupni. U kárné odpovědnosti to je kárná komise druhého stupně. Zákonná lhůta je stanovena na 15 dnů od vydání rozhodnutí. Práva na odvolání se státní zaměstnanec může vzdát a už ho nemůže do budoucna využít. Vzdání se tohoto práva provede státní zaměstnanec ústně do protokolu či písemně. Nadřízený orgán provede přezkum odvolání a rozhodne. Odvolání může vrátit orgánu, který rozhodoval v první instanci k novému projednání. Dále může nadřízený orgán rozhodnutí zrušit, změnit a rozhodnout sám či může odvolání zamítnout nebo odmítnout. V situaci, že zaměstnanec s odvoláním neuspěje, může podat správní žalobu ke správnímu soudu.^{111,112}

Státní zaměstnanec má nárok na náhradu nákladů řízení v případě úspěšného odvolání. Pokud bylo odvolání úspěšné pouze z části, má nárok na poměrnou část. Toto právo musí uplatnit před ukončením řízení. V případě, že

¹¹⁰ Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řádu

¹¹¹ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

¹¹² HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

mu je bráněno v uplatnění tohoto práva, má lhůtu tří dnů od doručení, aby ho uplatnil. Jestliže tak neučiní, jeho nárok na náhradu zaniká.¹¹³

4.13 Kárná odpovědnost

Ke kárné odpovědnosti je vztažena služební kázeň, jako jedna z povinností státního zaměstnance. Služební kázeň zavazuje státního zaměstnance k plnění povinnosti podle právního předpisu. Vztahuje se na ni i řádný výkon služby a plnit služební úkoly včas a řádně. Dále je potřeba mít na paměti, že se státní zaměstnanec musí chovat zdvořile a svědomitě.^{114,115}

V případě porušení služební kázně hovoříme o kárném provinění. Za kárné provinění odpovídají skoro všichni státní zaměstnanci kromě, nejvyššího státního tajemníka a státního tajemníka. O kárném provinění se vede řízení. K jeho zahájení je třeba podnětu služebního orgánu či představeného. Obyčejný státní zaměstnanec toto právo nemá, avšak může upozornit na protiprávní jednání státního zaměstnance. V řízení je třeba prokázat, že údajné provinění naplňuje znaky provinění a je společensky škodlivé. Řízení vede kárná komise. Kárnou komisi máme prvního a druhého stupně. Komise prvního stupně se skládá z 3 členů, kteří jsou jmenováni služebním orgánem. Nejméně jeden ze členů musí mít magisterské vzdělání v právním oboru. Předsedou kárné komise je ten státní zaměstnanec, jenž je nejvýše služebně postavený. Komise je zřízena u každého služebního úřadu, který dosahuje alespoň 25 zaměstnanců. Pokud úřad nedisponuje 25 zaměstnanci, je kárná komise prvního stupně zřízena u nadřízeného služebního úřadu. V případě, že úřad nemá nadřízený služební úřad, je kárná komise zřízena v Ministerstvu vnitra. Řízení je zahájeno, když kárná komise dostane podnět od služebního orgánu či představeného. V řízení se dokazuje provinění, a že ho spáchal určitý zaměstnanec. Poté, co jsou skutečnosti o provinění zaměstnance prokázány. Komise rozhodne o

¹¹³ § 166 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹¹⁴ § 87 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹¹⁵ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

kárném opatření. Do té doby, než je rozhodnuto o provinění zaměstnance, se na zaměstnance hledí jako by provinění nespáchal.^{116,117}

Kárná odpovědnost může i zaniknout a to pokud uplynul od spáchání kárného provinění aspoň jeden rok. Kárné řízení se zastaví z důvodu úmrtí státního zaměstnance, pokud se zjistí, že skutek státní zaměstnanec nespáchal a další důvody uvedené v §96 odst. 4.¹¹⁸

Státní zaměstnanec se může proti rozhodnutí odvolat a to u kárné komise druhého stupně, jenž je zřízena v ministerstvu vnitra. Odvolání má odkladný účinek a nelze mu v řízení u kárné komise druhého stupně udělit přísnější kárné opatření.¹¹⁹

Výsledkem kárného řízení je kárné opatření, které lze uložit státnímu zaměstnanci za jeho provinění. Může být potrestán jen jedním kárným opatřením a to za jedno kárné provinění. Kombinace kárných opatření za jedno provinění je nepřipustná. Pokud byl státní zaměstnanec za skutek již potrestán soudem nebo správním orgánem, nemůže být potrestán za stejný skutek kárným opatřením. Jestliže se zaměstnanec dopustil více provinění a je proti němu vedeno společné řízení, uloží se kárné opatření za nejzávažnější provinění. Kárné opatření se ukládá do osobního spisu státního zaměstnance. Opatřením může být písemná důtka, jenž je nejmírnějším potrestáním, které může státní zaměstnanec dostat. Ukládá se za mírnější provinění. Z důvodu důtky může být zaměstnanci sebráno finanční ohodnocení. Zaměstnanci může být z důvodu provinění snížen plat až o 15% na dobu až 3 měsíců. Pokud se státní zaměstnanec, který je představeným, dopustí kárného provinění, může být odvolán z místa představeného. Nejhorším trestem za kárné provinění je propuštění ze služebního poměru.^{120,121}

Kárné opatření je po uplynutí určitých lhůt vymazáno z osobního spisu státního zaměstnance. Existuje zde výjimka a to u kárného opatření propuštění

¹¹⁶ Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹¹⁷ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

¹¹⁸ Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹¹⁹ Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹²⁰ § 89 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹²¹ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

ze služebního poměru. To se z osobního spisu neodstraňuje.¹²² Lhůty pro uplynutí jsou:

- „a) 1 rok ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, byla-li jím uložena písemná důtka,
- b) 2 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, bylo-li jím uloženo snížení platu, nebo
- c) 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí v ostatních případech.“¹²³

4.14 Některé změny služebního poměru

Změnou rozumíme úpravu či modifikaci služebního poměru mezi státním zaměstnancem a služebním úřadem. Tyto změny mohou být provedeny z různých důvodů. Změny jsou vyjmenovány v §44 a patří do nich:

- „ a) vyslání na služební cestu,
- b) přeložení,
- c) zproštění výkonu služby,
- d) zařazení na jiné služební místo,
- e) změna doby trvání služebního poměru,
- f) jmenování na služební místo představeného,
- g) odvolání ze služebního místa představeného,
- h) převedení na jiné služební místo,
- i) zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů,
- j) zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené,
- k) zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci,
- l) zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby,
- m) zastupování,
- n) vyslání k výkonu služby v zahraničí a zařazení po jeho ukončení,
- o) vyslání do orgánu nebo instituce Evropské unie, mezinárodní organizace, mírové nebo záchranné operace anebo za účelem humanitární pomoci v zahraničí (dále jen „mezinárodní organizace“),

¹²² VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0

¹²³ § 97 odst. 1, zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

p) zkrácení služební doby,

q) přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže¹²⁴.

Přeložení:

- a) Státní zaměstnanec může být přeložen ze svého služebního úřadu na jiný služební úřad či do jiného organizačního útvaru v daném úřadě a to bez nutnosti svolení tohoto státního zaměstnance. Na přeloženém služebním místě vykonává činnost stanovenou nutnou dobu. Tato doba dosahuje nejdéle 60 dnů, avšak může být prodloužena na dalších 60 dnů se souhlasem zaměstnance. Po celou dobu přeložení na dočasné místo musí trvat důvod, proč byl státní zaměstnanec ze svého dlouhodobého místa na toto místo přeložen. Například z důvodu obsazení volného služebního místa a zajištění řádného chodu služebního úřadu. Zaměstnanec jde přeložit jen z důvodu služby. Pokud je zaměstnanec přeložen do jiné obce, než je obec, ve které vykonává službu či v které má bydliště, má nárok na náhradu nákladů.¹²⁵
- b) Státní zaměstnanec může být zproštěn výkonu služby a to v případech, kdy proti němu bylo zahájeno kárné řízení z důvodu závažného kárného provinění. Pokud byl vzat do vazby či bylo proti němu zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin pro pořádku ve věcech nedbalosti. Státní zaměstnanec má ze zákona povinnost informovat služební orgán o trestném stíhání proti jeho osobě. Pokud tak neučiní, bude to pro státního zaměstnance jen horší, protože služebnímu orgánu to oznamují i orgány činné v trestním řízení. Bude sankcionován i za nedodržení povinnosti vyplývající ze zákona. Státní zaměstnanec je rozhodnutím služebního orgánu zproštěn služby. Podkladem pro takovéto rozhodnutí je návrh kárné komise a oznámení o zahájení trestního stíhání státního zaměstnance orgánem činným v trestním řízení. Zproštění výkonu služby má vliv i na plat státního zaměstnance. Pokud je zproštěn kárnou komisí, náleží zaměstnanci plat ve výši 80% jeho měsíčního platu. V ostatních případech zaměstnanci náleží plat ve výši 50% jeho měsíčního platu.

¹²⁴ § 44 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹²⁵ § 47 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

V případech, kdy zaměstnanec vyživuje osobu, se mu za každou tuto osobu přičítá 10% z měsíčního platu do maxima 80% jeho měsíčního platu. Státní zaměstnanec se proti rozhodnutí může odvolat, ale odvolání nemá odkladný účinek. Za předpokladu, že pomínou důvody pro zproštění výkonu služby, se ušlý plat státnímu zaměstnanci zpětně doplatí a státní zaměstnanec se může vrátit na svoje služební místo. Pokud bylo jeho služební místo z důvodu systemizace zrušeno, služební orgán pro něj najde jiné vhodné služební místo.^{126,127}

- g) Představený může být ze svého místa odvolán z důvodu zrušení tohoto služebního místa. Nebo představený nedosahoval ve služebním hodnocení pozitivních výsledků, ale nevyhovujících či nedostačujících. Dále může být odvolán, pokud není nadále zdravotně způsobilý, má být vzat do vazby či nemá způsobilost k přístupu k utajovaným informacím. Služební orgán rozhoduje rozhodnutím. V případě odvolání ze služebního místa představeného a poté převedení tohoto státního zaměstnance na jiné služební místo, se vydává společné rozhodnutí, nikoliv dvě samostatná rozhodnutí pro každou ze změn služebního poměru.^{128,129}
- h) Státní zaměstnanec může být převeden na jiné služební místo a to v případě, že nemůže vykonávat službu na svém služebním místě. A to pokud mu například k výkonu brání zdravotní důvody, není nadále občanem České republiky, nevykonal úřednickou zkoušku do určitého termínu, jeho služební místo bylo zrušeno a další důvody obsažené v § 61.¹³⁰ Na služební místo představeného nelze převést státního zaměstnance, nýbrž představeného. Tento představený může vykonávat funkci ve stejném nebo nižším stupni řízení. Převedení se zahajuje rozhodnutím služebního orgánu. Státní zaměstnanec se může proti rozhodnutí odvolat, ale toto

¹²⁶ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-

¹²⁷ § 48 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹²⁸ § 60 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹²⁹ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

¹³⁰ § 61 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

odvolání nemá odkladný účinek. Den nástupu na jiné služební místo je uveden v rozhodnutí.¹³¹

4.15 Skončení služebního poměru

Skončit služební poměr se dá třemi způsoby. Ze zákona, rozhodnutím služebního orgánu a na základě žádosti státního zaměstnance.¹³²

Na základě žádosti státního zaměstnance musí služební poměr skončit do 60 dnů od podání žádosti. O skončení vydává služební orgán rozhodnutí. V rozhodnutí je stanoveno kterým dnem končí státnímu zaměstnanci služební poměr. Může to být doba kratší 60 dnů, pokud si to zaměstnanec přeje a je to uvedeno v žádosti, avšak na dřívější skončení není právní nárok.¹³³

Skončení služebního poměru z rozhodnutí služebního orgánu podléhá pod řízení ve věcech služby, které je blíže rozebráno v kapitole 5.12. Postupuje se podle správního řádu a státní zaměstnanec může podat proti rozhodnutí odvolání, které nemá odkladný účinek. Lhůta pro podání odvolání je stanovena na 15 dnů od doručení rozhodnutí.¹³⁴ Služební orgán o skončení služebního poměru rozhoduje když:

- „a) nesplňuje-li státní zaměstnanec požadavek občanství členského státu Evropské unie nebo občanství státu, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru,
- b) jestliže 2 po sobě jdoucí služební hodnocení státního zaměstnance obsahují závěr o tom, že ve službě dosahoval nevyhovující výsledky,
- c) nesplňuje-li státní zaměstnanec bez zavinění služebního úřadu jiný předpoklad potřebný k výkonu služby, nebo
- d) uplynula-li marně doba, po kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů“¹³⁵

¹³¹ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

¹³² Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹³³ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

¹³⁴ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

¹³⁵ § 72 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

Pokud by služební orgán nezačal projednávat skončení služebního poměru daného státního zaměstnance z důvodů výše uvedených, dopustil by se protiprávního jednání. Je to jedna z odlišností oproti pracovnímu poměru, kdy je na zaměstnavateli, zda propustí zaměstnance.¹³⁶

Skončení poměru ze zákona nevyžaduje iniciativu státního zaměstnance či služebního orgánu. Musí dojít k naplnění určité události:

- „a) v případě, kdy byl státní zaměstnanec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti anebo byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, dnem nabytí právní moci rozsudku,
- b) v případě, kdy v řízení o trestném činu podle písmene a), kterého se státní zaměstnanec dopustil, za který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje 5 let, bylo trestní stíhání podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, dnem nabytí právní moci rozhodnutí,
- c) v případě, že byl státnímu zaměstnanci pravomocně uložen trest zákazu činnosti vykonávat službu, dnem nabytí právní moci rozhodnutí,
- d) v případě, kdy byl státní zaměstnanec na základě pravomocného soudního rozhodnutí omezen na svéprávnosti, dnem nabytí právní moci rozsudku,
- e) bylo-li státnímu zaměstnanci pravomocně uloženo kárné opatření propuštění ze služebního poměru, dnem nabytí právní moci rozhodnutí,
- f) zrušením služebního poměru služebním orgánem nebo státním zaměstnancem ve zkušební době z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodu, a to dnem doručení písemného oznámení o zrušení služebního poměru, není-li v něm uveden den pozdější; služební orgán nesmí ve zkušební době zrušit služební poměr v době prvních 14 dnů trvání dočasné neschopnosti k výkonu služby,
- g) posledním dnem kalendářního měsíce, v němž státní zaměstnanec uvedený v § 29 odst. 1 nevykonal úspěšně ani opakovanou úřednickou zkoušku, nebo

¹³⁶ ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2

h) dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž státní zaměstnanec dovršil věk 70 let.“¹³⁷

Jelikož služební orgán nerozhoduje, nespadá toto skončení služebního poměru pod řízení ve věcech služby, tedy nespadá pod správní řízení. Dnem nabytí právní moci rozsudku končí státnímu zaměstnanci služební poměr. Služební orgán státního zaměstnance o skončení pouze vyrozumí či uvede do osobního spisu státního zaměstnance¹³⁸

¹³⁷ § 74 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

¹³⁸ HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7

5 Závěr

Zákon o státní službě vznikl na popud Evropské unie, což bylo správným krokem k modernizaci a efektivnosti státní správy. Zákon se stal základním právním rámcem, který stanovuje práva, povinnosti a postavení státních zaměstnanců a zároveň slouží jako nástroj pro zvyšování transparentnosti, efektivity a kvality veřejné správy. Úředníci vykonávající výkon služby pod služebním orgánem jsou vázáni služebním poměrem, jenž je velice odlišný od pracovního poměru. Úředník ve služebním poměru vykonává svoji činnost pro stát, dalo by se říci, že mu stát propůjčuje svoje postavení. Kvůli tomu je na úředníky vyvíjen tlak ze stran zákona, aby dodržovali povinnosti a nepřekračovali svoje pravomoci.

Přestože zákon o státní službě poskytuje stabilní právní základ, je zde stále prostor pro další zdokonalení a optimalizaci. Jedním z klíčových směrů pro budoucí vývoj státní služby by měla být posílena podpora profesionality, odborného rozvoje a hodnocení státních zaměstnanců, stejně jako další zlepšení administrativní efektivity a respektování zásad veřejné služby.

Státní zaměstnanci se mohou vzdělávat v průběhu své praxe, pokud sami chtějí. Může to být i na náklady služebního úřadu např. studiem na vysoké škole. Bohužel dosáhnout na takový benefit bývá dost složité a administrativně náročné. Zaměstnanec musí prokázat, že zaměření studia, je využitelné pro daný služební úřad. K možnosti studia se musí vyjádřit přímý nadřízený a v mnohých případech jde o otázku vnímání potřeb a přístupu.

Služební úřad nechce vydávat zbytečně prostředky a mnohdy má svázané ruce s ohledem na výši financí pro zvyšování odbornosti. A pak je tu možnost, že daný zaměstnanec přejde ze stálého místa na jiné, lépe placené pracovní místo a to pravděpodobně do jiného služebního úřadu. Myslím, že by státní správa měla spolupracovat na zvýšení odborností kooperativně ve všech služebních úřadech, nikoliv se starat jen a pouze o svůj služební úřad. Státní služba v současné podobě bohužel stojí na vysoké pracovní věrnosti seniorních

státních zaměstnanců, a těm mladým a začínajícím nemá ve srovnání s jinými zaměstnavateli až tak moc co nabídnout.

Do jisté míry se může odměňování jevit jako správná myšlenka pro motivaci státního zaměstnance. Nicméně dle mého pohledu toto v praxi nefunguje. Odměna ve formě pochvaly, vyznamenání či menší finanční odměna může motivovat k výkonu spíše mladého člověka. U staršího a vyhořelého pracovníka to zcela nefunguje. Řekl bych, že starší a zkušenější pracovníky je třeba zapojit alespoň z části do rozhodovacích procesů, přenechat jim práci podle jejich silných stránek a zvýšit pro ně flexibilní pracovní podmínky.

Další z problémů spatřuji v průběhu výběrového řízení. Žadatel může namítat podjatost člena výběrové komise, jakmile se o ní dozví. Dle mého názoru by měl být každý žadatel proti každému z členů komise alespoň z části prošetřen, zda na sebe nemají osobní vazby. Při zjištění podjatosti u člena komise rozhoduje daný vedoucí služebního úřadu. Nemyslím si, že tohle je správný postup při zjištění podjatosti. Zákon nepracuje s myšlenkou, že člen komise a vedoucí služebního úřadu se mohou kamarádit či mít mezi sebou jiné vztahy. Z mého pohledu by o odvolání člena komise z důvodu podjatosti měl rozhodovat státní tajemník.

Rád bych se zmínil i o zákazu jiné výdělečné činnosti. Myslím, že je to správný krok k omezení korupce ve služebních úřadech, proto nesouhlasím s celkovou odměnou zaměstnance v § 81 odst. 1. Nabízí se zde velká možnost zneužití informací a jejich využití ve svůj prospěch.

Vzhledem k dynamice veřejné správy a neustálým společenským změnám je důležité, aby legislativní rámec a praktiky ve státní službě efektivně reagovaly na potřeby a normy moderního státu. Stejně jako další zlepšení administrativní efektivity, přijímání moderních postupů a zkoumání nových rizik v BOZP nebo postoj k problematice mezilidských vztahů na pracovišti a respektování zásad veřejné služby. Také zkvalitnit podmínky pro naše vzdělávání. Pouze tak může státní služba plně naplnit svou úlohu jako klíčový pilíř veřejného sektoru a plnit výzvy 21. století.

Seznam použité literatury

Monografie

1. ČECHÁK, Vladimír. *Období protektorátu a druhé světové války. Vývoj veřejné správy v Československu a České republice 1945-2004*. Vyd. 1. Praha: Eupress, 2004, s. 7. ISBN 80-86754-22-7.
2. ERÉNYI, Tereza a kol. *Vyznejte se v zákoně o státní službě*. Vyd. 1. Brno. BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0607-2
3. HOMFRAY, Šárka a kol. *Praktický průvodce státní službou*. Vyd. 1. Praha. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1756-7.
4. HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4 vyd. Brno: Václav Klemm, 2021. ISBN 9788087713211
5. VAVERA, František a kol., *Zákon o státní službě s poznámkami*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-518-0.

Zákonná úprava

1. Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě.
2. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.
3. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.
4. Zákon č. 384/2022 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
5. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR.

Webové stránky a elektronické zdroje

1. MUZIKÁŘOVÁ, Lucie. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita. Fakulta právnická, 2020.
2. VANÍČEK, Miloslav. *Vývoj státní služby v podmínkách současného služebního zákona*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta, 2011.
3. KOLENATÁ, Markéta. *Státní služba*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. 2018.
4. Ministerstvo zemědělství. *Státní tajemník*. Eagri.cz . Online. © 2009-20021. Dostupné z: <https://citace.fsv.cuni.cz/CITFSV-13.html>.
5. Ministerstvo vnitra české republiky. *Zbraně, střelivo, munice a bezpečnostní materiál*. mvcr.cz. Online © 2023. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-strelivo-bezpecnostni-material-84336.aspx>.
6. KOVÁŘ, Michal. *Povinnosti státního zaměstnance podle zákona o státní službě*. Praha: Právnická fakulta Masarykovy univerzity Právo a právní věda. Katedra správní vědy a správního práva. 2015/2016.
7. KIKOVÁ, Barbora. *Státní služba*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická. 2019.
8. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Úřednická zkouška*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/urednicka-zkouska.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.